

#U PULI OBILJEŽANA 76. OBLJETNICA VELIKE TRAGEDIJE NA PLAŽI VARGAROLA KOJA SE DOGODILA 18. KOLOVOZA 1946. GODINE - OKRUGLI STOL U HISTRIJI#

U Puli je je obilježena 76. obljetnica velike tragedije na pulskoj plaži Vargarola (talijanski Vergarolla) koja se dogodila 18. travnja 1946. godine. U pulskoj Katedrali održana je Sveta misa i položeni su vijenci na spomen-obilježju. Javnost će zasigurno biti iznenađena čudnovatom komemoracijom kojoj su bili nazočni gradonačelnik Pule Filip Zoričić, dogradonačelnik Bruno Cerngul, predstavnik antifašista Boris Siljan, konzul Republike Italije u Rijeci Davide Bradamini i predsjednica neoiredentističke Udruge "Slobodna općina Pula u egzilu" (talijanski AIPI-LCP) Graziella Cazzaniga Palermo i drugi.

Čitateljstvu ostavljamo da komentiraju taj "gemišt" sastav... Znatno ću više prostora posvetiti Okruglom stolu koji je u srijedu uvečer održan u hotelu "Park plaza" (bivši hotel 'Histria'). Pred više od šezdeset posjetitelja bili su nazočni dr. sc. Furio Radin, dopredsjednik hrvatskog Sabora, Jessica Acquavita, dožupanica Istarske županije, Bruno Cerngul, dogradonačelnik Pule, Marija Marković Nikolovski, predsjednica gradskog Vijeća Pule, Maurizio Tremul, predsjednik Talijanske unije za Hrvatsku i Sloveniju, Graziella Cazaniga Palermo, predsjednica Udruge "Slobodna općina Pula u egzilu" i brojni drugi iz hrvatske i slovenske Istre te Italije. Bilo je više sudionika Okruglog stola sa različitim temama, no mene su najviše zanimale dvije o kojima smo pisali u najavi 76. obljetnice obilježavanja tragedije na Vargaroli.

Velike greške pisca Kristijana Kneza iz slovenske Istre

Prvi je za govornicu stupio Kristijan Knez iz Kopra koji je opširno govorio o temi 'Istra 1943.-1947. - Od kapitulacije Kraljevine Italije do Mirovnog ugovora'.

Premda je Knez poznat kao objektivan pisac, čini se da je ovog puta učinio velike pogreške koji si jedan pisac koji obrađuje povijest ne bi se smio nikako dopustiti. Je li u pitanju neznanje u što sumnjam - vjerojatno se nije htio zamjeriti Talijanima u Puli i onima koji su došli iz Italije. Knez je, naime, govoreći o njemačkoj okupaciji Istre naglasio da je njemačka nacistička vojska počinila velike zločine u Istri. Donekle se slažem s govornikom, ali to je samo jedna strana medalje; što je s Mussolinijevom fašističkom vojskom?

Nakon kapitulacije Italije 8. rujna 1942., u listopadu dolazi novi okupator - Hitlerova nacistička vojska. E, sada Knez (ne)namjerno griješi jer ni jednom riječju nije spomenuo da se od listopada 1943. do travnja 1945. njemački nacisti i talijanski fašisti (nakon kapitulacije Italije po direktivi Hitlera Mussolini formira marionetsku državicu Repubblica di Salò - op. A. Č.) zajednički bore protiv pripadnika NOP-a, te da su počinili velike zločine nad civilnim stanovništvom.

Povijest nas uči da su te banditske vojske napale istarsko selo Lipu i poubijali svo zatečeno stanovništvo, među njima žena i djecu. Istrani ne mogu nikad zaboraviti da je nacističko-fašistička vojska spalila sela Bokordiče i Šajine te malu djecu bacala u vatru. Nova i neoprostiva greška gospodina Kristijana Kneza!

On govori o Istri 1943.-1947., a prešućuje veliki i žalostan događaj o kome su pisali mnogi mediji u Europi i nekim zemlja svijeta. Zašto nije spomenuo atentat talijanske fašistkinje Marije Pasquinelli? Ona se, razočarana što je 10. veljače 1947. Istra pripala Jugoslaviji, a to znači i

Hrvatskoj, istoga dana, mjeseca i godine odlučila na suludi čin; s tri hica iz pištolja ustrijelila je britanskog brigadnog generala Roberta Williama Michaela de Wintona, koji je na licu mjesta preminuo. Nije stigao toga dana u svojstvu zapovjednika Anglo-Američkog garnizona da preda grad predsjedniku općine Pula!

Da kažem da je Saveznički sud u Trstu atentatoricu i ubojicu Mariju Pasquinelu (jedno je vrijeme bila učiteljica u osnovnoj školi u Splitu - op. A.Č.) osudio na smrt, ali nakon toga je kazna preinačena na kaznu doživotnog zatvora. Međutim, nakon što je nekoliko godina izdržavala kaznu Republika Italija ju je pomilovala.

Najveće razočarenje su dr. sc. Radin, rođeni Puljanin, Bruno Cergnul, rođeni Puljanin, i ostali koji u diskusiji nisu intervenirali i ispravili Kneza!

1. P. Radivo o tragediji pročitao deset novinarskih kartica

Paolo Radivo, novinar i publicist iz Trsta bio je drugi govornik i svojim očima nisam mogao vjerovati da je pročitao deset novinarskih kartica (stranica). Štoviše, nije imao problema za napisati referat "Vergarolla, 18. kolovoza 1946. veliki masakr kupača" jer je imao vlastitu knjigu iz koje je prepisao "specijalno" za Okrugli stol u Puli.

Ostao sam neugodno iznaden kad je počeo s Titovom okupacijom Trsta (poznato je da su partizani oslobodili Trst i da je talijanski predsjednik Francesco Cossiga izjavio da bi grad Trst trebao podignuti spomenik maršalu Titu što je oslobodio Trst!

Trščani, koji su u najvećem broju desničari, ultradesničari i neofašisti nikad predsjedniku Cossigi nisu oprostili te besjede. Prije nego što je počeo čitati o masakru na plaži Vargarola, Radivo se osvrnuo na neke pojedinosti za koje nisam nikada čuo. Naime, on je pročitao da su titoisti od 1. srpnja do 18. kolovoza 1946. godine u predjelima Trsta i Gorizije izvršili 50 atentata.

Što se, pak, tiče velike tragedije na plaži Vargarola ovoga puta nije direktno optužio Tita i pripadnike jugoslavenske tajne policije OZNA-u, što je objavio u svojoj knjizi (postojao je nekakav strah da o tomu govori u Puli! - op. A. Č.), ali naveo je nekoliko imena... Nije iznenadio što je spomenuo Giuseppa Covacicha, pripadnika OZNA-e iz Rijeke jer su istoga spominjali mnogi mediji u Italiji i neki u Hrvatskoj. Jedno je iznenađenje ipak ponovno došlo na vidjelo, a to je članak pokojnog novinara Davida Fištrovića. Za Fištrovića je rekao da je u Glasu Istre 1999. objavio članak u kome je napisao da je "pronađeno jedno pismo u kome je jedan Puležan napisao oproštajne riječi, da će izvršiti samoubojstvo i da je to učinio sve po nalogu Labina". U Labinu su, naravno, bili rudari koji su imali i detonatore. Fištrović je, nadalje, po pričanju pulskog izbjeglice Lina Vivode naveo da je samoubojstvo počino Ivan (Nini) Brljafa, koji je za vrijeme rata bio "dirigente" mladih antifašista u Puli, član Komunističke partije Hrvatske i da je on izvršio atentat na menzu njemačkih časnika. Godine 1979. imao je turmor i objesio se.

Vivoda je htio da 1991. Istra pripadne Italiji

To glede Brljafe, kojega sam osobno poznavao i bili smo susjedi, nije istina, jer u Puli nikad nije nitko govorio o njemu. Lino Vivoda, veliki prijatelj Ivana Corrada Paulete, jednog od osnivača IDS-a, bio je fašistički orijentiran i u talijanskom gradu Imperiji izdavao je časopis Istra - Europa i

Novinar Paolo Radivo u Puli nije za masakr na Vargaroli direktno optužio Tita, ali je govo

Kategorija: ISTRAAžurirano: Četvrtak, 18 Kolovoz 2022 20:53

Objavljeno: Četvrtak, 18 Kolovoz 2022 20:05

1991. Zalagao se, zajedno s Finijem, da Istra nakon raspada Jugoslavije pripadne Italiji. Uostalom, Fini je te 1991. godine o projektu "Istria-Italia" s delegacijom naofašista upoznao i Slobodana Miloševića. Prema nekim tršćanskim izvorima Milošević mu je obećao ustupiti Istru, ali je zauzvrat tražio neke ustupke o kojima nemam podataka... (Armando Černjul)

